
Viborg Kommune

CVR-nr. 29 18 98 46

Revisionsberetning nr. 6
af 12. juni 2015
vedrørende
årsregnskabet 2014

Indholdsfortegnelse

1.	Konklusion på den udførte revision	1
1.1	Revisionserklæring/Påtegning	1
1.2	Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden	2
1.3	Opfølgning på afgivne revisionsberetninger og -bemærkninger	2
1.4	Oplysning i øvrigt om resultater samt aftaler til opfølgning	2
2.	Revisionens formål, udførelse og afrapportering	3
2.1	Formål og ansvar	3
2.2	Revisionens udførelse	3
2.2.1	Risikovurdering og revisionsstrategi	4
2.2.2	Forvaltningsrevision som en integreret løbende proces	5
2.2.3	Drøftelse med ledelsen om besvigelser	5
2.3	Rapportering	6
3.	Den løbende revision	7
4.	Den afsluttende revision	8
4.1	Identifikation af kommunens årsregnskab for 2014	8
4.2	Ledelsens regnskabserklæring	8
4.3	Formkrav til regnskabsaflæggelsen	8
4.3.1	Udgiftsbaseret regnskab	8
4.3.2	Garantier, eventualrettigheder og forpligtelser	9
4.3.3	Andre oplysninger	9
4.4	Bevillingsregler	9
4.5	Anlæg	9
4.6	Forsyningsvirksomhed (Affaldshåndtering)	10
4.7	Finansiering (Skat, tilskud og udligning)	10
4.8	Renter	10
4.9	Områder med statsrefusion	10
4.9.1	Revision af refusionsopgørelser	10
4.9.2	Opfølgning på decisionsskrivelser	11
4.10	Områder i øvrigt med særlige rapporteringskrav	11
4.11	Regler om likviditet, låntagning og deponering	11
4.12	Moms og afgifter	12
4.13	Revision af balancen	12
4.13.1	Anlægsaktiver	13
4.13.2	Omsætningsaktiver	13
4.13.3	Hensatte forpligtelser	14
4.13.4	Gældsforpligtelser	14
4.13.5	Egenkapital	14
4.14	Systemafstemninger vedrørende løn- og sociale udbetalingsystemer	14
4.15	Periodisering	14
4.16	Vurdering af kommunens økonomiske udvikling	15
5.	Anden rådgivning og assistance	17

6.	Lovpligtige oplysninger	18
7.	Bilag 1 - Afgivne beretninger og erklæringer	19
7.1	Revisionsberetninger afgivet til Viborg byråd	19
7.2	Oversigt over reviderede og påtegnede opgørelser, erklæringer mv.	19
Bilag 2	Redegørelse til ressortministerierne om revisionen af områder, der er omfattet af refusion eller tilskud fra Staten i regnskabsåret 2014	21
Bilag 3	Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Beskæftigelsesministeriets og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds områder - regnskabsåret 2014	21
Bilag 4	Temarevision 2014	21

1. Konklusion på den udførte revision

1.1 Revisionserklæring/Påtegning

"Vi har revideret årsregnskabet for Viborg Kommune for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2014, der omfatter anvendt regnskabspraksis, regnskabsopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet er udarbejdet efter kravene i bekendtgørelse nr. 15 af 13. januar 2015 om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed DKK 361,0 mio.
- Resultat af det skattefinansierede område DKK 106,7 mio.
- Aktiver i alt DKK 6.503,6 mio.
- Egenkapital i alt DKK 4.071,1 mio.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab der er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udførelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne.

Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, god offentlig revisionsskik, jf. lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ. Dette kræver at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for kommunens udarbejdelse af et årsregnskab. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet. Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2014 i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler, i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Supplerende oplysning om forståelse af revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af byrådet godkendte resultatbudget for 2014 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2014. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

1.2 Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden

I henhold til bekendtgørelse om kommunernes budget, regnskab, revision mv. skal revisionen

”gøre bemærkninger, hvis den mener, at regnskabet ikke er rigtigt, eller at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, ikke er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, jf. § 42, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Revisionen skal tillige gøre bemærkning, hvis den mener, at udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde, jf. § 42, stk. 2, 3. pkt. i lov om kommunernes styrelse. Revisionens bemærkninger efter 2. pkt. og 3. pkt. skal fremgå særskilt af beretningen.”

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger, som skal besvares over for tilsynsmyndigheden.

1.3 Opfølgning på afgivne revisionsberetninger og -bemærkninger

Vi har påset, at tidligere afgivne beretninger, herunder revisionens bemærkninger, er blevet behandlet af byrådet, og at byrådet har afgivet besvarelse over for tilsynsmyndigheden.

1.4 Oplysning i øvrigt om resultater samt aftaler til opfølgning

Det er vores opfattelse, at det fremlagte regnskabsmateriale generelt har været af god kvalitet. Revisionen har løbende givet anledning til drøftelser, anbefalinger og aftaler med forvaltningsledelserne, som er rapporteret i administrative notater. Det er vores opfattelse, at vores noter, spørgsmål og anbefalinger er modtaget positivt og behandlet seriøst.

2. Revisionens formål, udførelse og afrapportering

2.1 Formål og ansvar

Revisionen har til formål at påse:

- at regnskab og årsberetning er rigtigt opstillet på grundlag af kommunens bogføring,
- at regnskab og årsberetning i sin helhed giver et retvisende billede af kommunens samlede økonomiske forvaltning,
- at de af Økonomi- og Indenrigsministeriet fastsatte regler for regnskabsaflæggelse er efterlevet,
- at der er en tilfredsstillende intern kontrol på væsentlige områder,
- at gældende love og forskrifter samt byrådets beslutninger bliver overholdt,
- at tilsynsmyndighedens godkendelse foreligger til disposition, hvor det er nødvendigt, og
- at byrådets og tilsynsmyndighedens afgørelser vedrørende eventuelle revisionsbemærkninger for tidligere år er iagttaget således, at disse forhold ikke giver anledning til yderligere bemærkninger.

Det er byrådets ansvar at godkende budgettet for det kommende år. Borgmesteren skal drage omsorg for, at ingen udgift afholdes eller indtægt oppebæres uden fornøden bevilling, og at udgifter og indtægter bogføres i overensstemmelse med de af Økonomi- og Indenrigsministeriet og byrådet fastsatte regler.

Gennem regler godkendt af byrådet er der fastsat bestemmelser om tilrettelæggelsen af de administrative forhold.

Kommunens årsregnskab udarbejdes af administrationen og aflægges af økonomiudvalget til byrådets godkendelse. Ledelsen har ansvaret for, at årsregnskabet er i overensstemmelse med lovgivningens krav herom, og at forvaltningen foregår på en betryggende måde.

Den økonomiske forvaltning skal ske i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse. Dette gælder også form og indhold af årsregnskabet.

Det er ledelsens ansvar at tilrettelægge økonomistyringen på en måde, der er hensigtsmæssig efter kommunens forhold. Dette omfatter også ansvar for en tilrettelæggelse af forvaltningen, økonomistyringen og øvrige registreringer på en sådan måde, at det kan dokumenteres, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med forudsætningerne, at de tilsigtede resultater opnås, samt at der sker en løbende overvågning og evaluering af økonomistyringen, rutiner og resultater i øvrigt.

Ansvaret for bogføring og formueforvaltning varetager borgmesteren og administrationen blandt andet gennem etablering af forretningsgange og interne kontroller, der skal sikre, at registreringerne dækker over gyldige transaktioner, og at registreringerne er fuldstændige og nøjagtige. Etablering af forretningsgange og interne kontroller sker endvidere med henblik på at forebygge og opdage eventuelle besvigelser i form af misbrug af kommunens aktiver og bevidste fejlinformationer i regnskabsrapporteringen.

2.2 Revisionens udførelse

Vores revision omfatter:

- *finansiel revision*, som består i at efterprøve om regnskabet er rigtigt, det vil sige uden væsentlige fejl og mangler,

- *juridisk-kritisk revision*, hvor vi vurderer, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger (bevillingskontrol), love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis,
- *økonomisk kritisk revision*, hvor formålet er at vurdere, om de enkelte afdelinger, institutioner og medarbejdere anvender de tildelte midler på en økonomisk hensigtsmæssig måde (forvaltningsrevision).

Ved den *finansielle revision* er prioriteringen af opgaverne og revisionsområderne bestemt af vores vurdering af risikoen for at fejl opstår, kombineret med den betydning (væsentlighed) eventuelle fejl vil have. Disse vurderinger foretages dels i forbindelse med planlægningen af revisionsåret og dels som en løbende proces ud fra erfaringer indhentet ved den løbende revision af eksisterende forretningsgange og det interne tilsyns- og kontrolmiljø. I vurderingerne indgår også resultater og erfaringer, som indhentes via kommunens interne tilsyn. Den *juridisk-kritiske revision* indgår altid som en integreret del af den finansielle revision.

Ved den *økonomisk kritiske revision* vurderer vi på udvalgte områder, om opgaveløsningen sker i overensstemmelse med de opstillede mål og om der administreres på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

I årets løb anvender vi systemrevision, som kombineres med substansrevision (analytisk og detailrevision) i større eller mindre omfang. Systemrevisionen har til formål at efterprøve, om de interne kontroller (forretningsgange) er hensigtsmæssigt og sikkert tilrettelagt og efterlevet. Ved mulige mangler eller manglende efterlevelse af forretningsgange, vil vi gøre kommunens ledelse opmærksom herpå.

Til den afsluttende revision anvender vi fortrinsvis substansrevision. Revisionen udføres i vid udstrækning ved regnskabsanalytiske undersøgelser, hvor det aflagte regnskab og regnskabsforklaringer gennemgås og vurderes i forhold til budgetterede og bevilgede beløb og de forudsætninger, som ligger til grund herfor. Endvidere indgår afstemninger og efterprøvelse af forvaltningens interne kontrolrutiner i forbindelse med årsafslutningen. Vi har anvendt udtræk fra kommunens økonomisystem til regnskabsanalytiske undersøgelser, stikprøveudtagninger og efterprøvelser af kontoplanrelationer vedrørende økonomiposteringer.

2.2.1 Risikovurdering og revisionsstrategi

Fejl og mangler i regnskabsføringen, i overholdelsen af love og regler mv. samt i den økonomiske forvaltning kan være en følge af både ubevidste handlinger (egentlige fejl) og bevidste handlinger (svig).

Især bevidste fejl og mangler (besvigelser) kan være vanskelige at imødegå. Dette skyldes, at disse begås med forsæt og ofte af personer, der har indgående kendskab til området og som der er tillid til.

I forhold til ubevidste fejl og mangler, så opstår disse ofte i tilknytning til ændringer i organisationsstrukturer, systemer, regler og opgaver samt ved udskiftning af nøglepersoner.

Det er næppe økonomisk hensigtsmæssigt at etablere et kontrolniveau, der giver fuld sikkerhed mod at sådanne situationer aktualiseres, men det er efter vores opfattelse vigtigt, at kommunens ledelse konkret forholder sig til risici, der vurderes som væsentlige samt til hvorledes - og i hvilket omfang - risiciene skal imødegås og dermed også, hvilke ressourcer, der skal bruges til dette.

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte områder af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til kommunens aktiviteter og forhold i øvrigt, har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2014 identificeret følgende områder med særlige risici for væsentlige fejl i årsberetningen:

- IT-sikkerhed
- Social- og beskæftigelsesområdet
- Moms- og afgiftsområdet.

På øvrige områder har vi vurderet risikoen for fejl i årsregnskabet som middel. Revisionens omfang har været tilpasset dertil.

Revisionen giver således ikke en fuld sikkerhed for, at alle fejl og mangler opdages, men kun en høj grad af sikkerhed for at væsentlige fejl og mangler i forhold til regnskabets retvisende billede og overholdelse af love, regler mv. opdages.

2.2.2 Forvaltningsrevision som en integreret løbende proces

For at skabe det nødvendige revisionsbevis for regnskabets rigtighed, finder vi det nødvendigt at foretage og anvende forskellige analyser, nøgletal, udviklingstendenser, sammenligninger samt vurderinger af forretningsgange. Herved udføres automatisk forvaltningsrevision som en integreret del af de normale revisionshandlinger. Revisionsresultaterne kan således nyttiggøres i en bredere sammenhæng.

Vurdering og efterprøvelse af forretningsgange er efter vores generelle opfattelse, sammen med vurdering af de kontrolmæssige aspekter, udtryk for en løbende vurdering af, om administration og sagsbehandling foregår på en hensigtsmæssig måde. Forslag til ændringer/justeringer af forretningsgange fremsættes og aftales oftest i den løbende dialog med og rapportering til de administrative ledelsesniveauer.

Analyser, udvikling af hjælpeværktøjer og rådgivning, herunder tolkning af lovgivning og refusionsregler mv. kan også medføre, at der ændres praksis.

Det medfører i nogle tilfælde, at afregninger, tilskud og refusioner kan effektueres i et ændret betalingsflow og -omfang. Endvidere bidrager vores rådgivning til forbedringer og justeringer af praksis og regnskabsvejledninger, f.eks. vedrørende:

- statusafstemninger,
- bogførings- og legalitetskontrol,
- elektroniske betalinger,
- bilagsbehandling og -kontrol, samt udnyttelse af betalingsfrister,
- indkøbsadfærd,
- moms- og afgiftsmæssige muligheder,
- udarbejdelse og opstilling af tilskuds- og specialregnskaber,
- budget- og regnskabsmodeller for opgørelse, regulering, styring og regnskabsføring af resultat vedrørende takstfinansierede institutioner samt kommunale ældreboliger, hvor den løbende drift administreres af en boligorganisation.

2.2.3 Drøftelse med ledelsen om besvigelser

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

2.3 Rapportering

Revisionens indhold og resultater rapporteres i forskellig detaljeringsgrad til henholdsvis det administrative og det politiske niveau.

Til det administrative niveau rapporteres løbende til de enkelte forvaltninger og institutioner. Det sker såvel mundtlig som skriftligt ved notater til ledelsen. Vi søger desuden gennem en konstruktiv løbende dialog med kommunens medarbejdere om konkrete og generelle problemstillinger at medvirke til at forebygge, at der opstår væsentlige fejl.

Rapportering til byrådet sker i form af beretninger. Eventuelle bemærkninger, som byrådet skal tage stilling til og besvare over for tilsynsmyndigheder, vil fremgå som bemærkninger i afsnittet *“Bemærkninger der skal besvares over for tilsynsmyndigheden”*.

Vi har pligt til at anføre forbehold eller afgive revisionsbemærkning, hvis vi vurderer, at

- regnskabet ikke anses for retvisende,
- regnskabsaflæggelsen ikke opfylder kravene i Økonomi- og Indenrigsministeriets regelsæt,
- der er disponeret i strid med byrådets beslutninger og mål,
- der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser,
- lovligheden af en post eller disposition må anses for tvivlsom,
- de foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt, eller
- vi kan notere væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende ved etablerede forretningsgange og/eller der mangler forretningsgange på væsentlige områder. Revisionen kan samtidig fremsætte forslag til udbedring af de konstaterede mangler.

3. Den løbende revision

Den løbende revision er udført ved revisionsbesøg på rådhuset og på udvalgte decentrale institutioner. Formålet med den løbende revision er at efterprøve, om de interne kontroller og forretningsgange er hensigtsmæssigt og sikkert tilrettelagt og efterlevet. De grundlæggende forretningsgange for kommunens transaktioner efterprøves hvert år, mens øvrige forretningsgange efterprøves efter en flerårig plan.

Ved den løbende revision har vi bl.a. gennemgået forretningsgange vedrørende:

- økonomistyring
- bogføringsprocessen
- IT-sikkerhed
- lønområdet
- administration af tilskud til selvejende institutioner
- tilgodehavender og restancer.

Endvidere har den løbende revision omfattet et beholdningseftersyn af de likvide aktiver samt it-sikkerhedsrevision.

Endelig har vi foretaget revision af de sociale områder i henhold til de særlige krav om revision af områder med statsrefusion. Herunder har vi revideret alle væsentlige områder, som er omfattet af statsrefusion og tilskud, jf. Bilag 2 - 3 til denne beretning

Udførte revisionshandlinger i årets løb skal betragtes som et led i revisionen af årsregnskabet.

Om den løbende revision henvises til delberetning nr. 5.

4. Den afsluttende revision

Ved den finansielle revision er prioritering af revisionsområderne bestemt af vores vurdering af risikoen for, at fejl opstår kombineret med den betydning (væsentlighed) eventuelle fejl vil have. Disse vurderinger foretages dels i forbindelse med planlægningen af revisionsåret og dels som en løbende proces ud fra erfaringer indhentet ved den løbende revision af eksisterende forretningsgange og det interne kontrolmiljø.

4.1 Identifikation af kommunens årsregnskab for 2014

Det reviderede regnskab for 2014 har omfattet kommunens årsregnskab samt de oversigter, bemærkninger og redegørelser, der i henhold til gældende regler for regnskabsaflæggelsen skal udarbejdes.

Hovedtallene udviser (mio. DKK):

	Regnskab 2014
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)	
Resultat af skattefinansieret område (overskud)	106,7
Resultat af brugerfinansieret område (overskud)	6,7
Balance	
Balancesum	6.503,6
Egenkapital	4.071,1

4.2 Ledelsens regnskabserklæring

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har borgmester, kommunaldirektør og økonomidirektør over for os afgivet en regnskabserklæring vedrørende årsregnskabet 2014.

4.3 Formkrav til regnskabsaflæggelsen

Det reviderede årsregnskab skal omfatte en række regnskabsskemaer og oversigter, som er bestemt i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner.

4.3.1 Udgiftsbaseret regnskab

De væsentligste kendetegn for det udgiftsbaserede regnskab er, at det skal indeholde en række oversigter og redegørelser, som kan danne grundlag for bl.a.:

- Vurdering af regnskabet set i forhold til budgettet
- Opgørelse af regnskabsårets finansielle ressourceforbrug (regnskabsopgørelsen)
- Opgørelse af finansielle aktiver og passiver (balancen)
- Vurdering af kommunens finansielle stilling og økonomiske udvikling.

KONKLUSION

Regnskabsaflæggelsen er opstillet på grundlag af det afsluttede bogholderi for regnskabsåret 2014. Vi har konstateret, at de fornødne oversigter og regnskabsbemærkninger indgår, og at de indbyrdes sammenhænge er til stede samt at regnskabet er i overensstemmelse med kommunens bogholderi.

Det er vores generelle vurdering, at der er udarbejdet de fornødne bemærkninger til regnskabet, navnlig vedrørende væsentlige afgivelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

4.3.2 Garantier, eventualrettigheder og forpligtelser

Det er i den kommunale styrelseslovs § 45 fastsat, at kommunens årsregnskab skal være ledsaget af en fortegnelse over kommunens kautions- og garantiforpligtelser.

KONKLUSION

Vi finder, at kommunen opfylder styrelseslovens § 45 samt at der foreligger fornøden dokumentation for fortegnelserne.

4.3.3 Andre oplysninger

Af andre oplysninger til årsregnskabet skal fremgå en personaleoversigt samt redegørelse for udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at Viborg Kommune opfylder ovennævnte krav til årsregnskabet.

4.4 Bevillingsregler

I den kommunale styrelseslovs § 40 fastslås det, at *bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen*. Samtidig præciseres det, at foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, ikke må iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling.

Vi har foretaget en gennemgang af regnskabet på bevillingsniveau for at sikre, at kommunens bevillingsregler er overholdt.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at bevillingsreglerne er overholdt. Under driftsudgifterne har der været merforbrug på enkelte politikområder. De væsentligste afvigelser er beskrevet og regnskabsforklaret i fornødent omfang.

4.5 Anlæg

Vi har gennemgået udvalgte anlægsregnskaber/anlægsudgifter for at sikre, at der er korrekt sontring mellem anlæg og drift. Endvidere har vi i vores gennemgang fokuseret på bilagene, som er konteret under de enkelte anlægsprojekter. Gennemgangen af bilagene har haft til formål at sikre, at bilagene behandles korrekt, jf. gældende konteringsregler, og at kommunens kasse- og regnskabsregulativ overholdes.

Vi har undersøgt kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber, herunder hvorvidt gældende lovgivning følges i forhold til aflæggelsen.

KONKLUSION

Det er vores vurdering, at kommunens anlægsregnskaber er udarbejdet og aflagt i overensstemmelse med kommunens retningslinjer og gældende lovgivning.

4.6 Forsyningsvirksomhed (Affaldshåndtering)

Kommunale forsyningsvirksomheder skal "hvile i sig selv", dvs., at indtægter og udgifter over en årrække skal balancere. Forsyningsvirksomhederne betragtes således som eksterne i forhold til de øvrige kommunale aktiviteter. Det indebærer, at årets resultat af de enkelte forsyningsvirksomheder overføres til særlige udlægskonti i kommunens balance, som løbende udtrykker mellemværendet med kommunen. Der er endvidere fastsat særlige regler om forrentning af mellemværendet med forsyningsvirksomhederne, ligesom kommunen skal godtgøres for administrative omkostninger, som kan henføres til dette brugerfinansierede område.

KONKLUSION

Vi har konstateret, at årets resultater af kommunal forsyningsvirksomhed er optaget korrekt i kommunens finansielle status, samt at der i henhold til regler og aftaler er beregnet intern forrentning af mellemværendet.

Der er endnu ikke udarbejdet en administrationsaftale, som beskriver, efter hvilke principper der skal beregnes administrationsbidrag. Vi er bekendt med, at der er nedsat en arbejdsgruppe, som skal fremkomme med forslag til en ny administrationsaftale i 2015.

4.7 Finansiering (Skat, tilskud og udligning)

Vi har kontrolleret, at de indtægtsførte skatter er i overensstemmelse med de af SKAT foretagne fordelinger og meddelte oplysninger.

Endvidere har vi påset, at skatterne er bogført og periodiseret korrekt, jf. gældende konteringsregler.

Det bemærkes, at den udførte revision - i et vist omfang - baserer sig på it-systemer, der henhører under andre myndigheders ansvarsområde.

Tilskud og udligning er sammenholdt med opgørelser udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet. Vi har endvidere undersøgt, om kommunens kontering er i overensstemmelse med konteringsreglerne i budget- og regnskabssystemet for kommuner.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at skatteindtægter, tilskuds- og udligningsbeløb er korrekt optaget i regnskabet.

4.8 Renter

Vi har undersøgt, om der i tilstrækkeligt omfang er sket afstemning af renteudgifter og -indtægter til eksternt dokumentationsmateriale.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at renteudgifter og -indtægter er korrekt afstemt og optaget i årsregnskabet.

4.9 Områder med statsrefusion

4.9.1 Revision af refusionsopgørelser

På de sociale regnskabsområder med statsrefusion er der særlige krav til revisionen og rapporteringen til ressortministerierne. Omfang og konklusioner af den udførte revision fremgår af særskilte bilag til denne revisionsberetning.

Ved regnskabsafslutningen har vi foretaget revision af et antal refusionsopgørelser til statslige myndigheder. Herom er mere specifikt redegjort for i nævnte bilag til beretningen.

Vi har kontrolleret, om eventuelle refusionsmæssige berigtigelser vedrørende tidligere år er korrekt opgjort og medtaget i refusionsopgørelserne, samt om aconto refusioner i videst muligt omfang svarer til de forventede udgifter. Vi har påset, at der ved skattepligtige ydelser er foretaget korrekt beregning og afregning af A-skat m.v. Relevante mellemregningskonti er påset afstemt, og vi har herunder vurderet kommunens administration og forretningsgange vedrørende behandling af tilbagebetalingspligtige ydelser.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at refusionsskemaerne er aflagt i overensstemmelse med fagministeriernes regler for området, samt at kommunens reelle foreløbige restafregning af refusion svarer til bogføringen.

4.9.2 Opfølgning på decisionsskrivelser

I det omfang decisionsskrivelser fra ressortministerierne er modtaget inden regnskabsårets udløb, har vi påset, om ministeriernes afgørelser er iagttaget inden for regnskabsåret.

I andre tilfælde kan der være tale om forhold, hvor revisionen må følge op på fornødne tiltag og berigtigelser i det efterfølgende regnskabsår.

4.10 Områder i øvrigt med særlige rapporteringskrav

Vi har foretaget en revision af et antal specialopgørelser og indberetninger, hvortil knytter sig en række krav til revisionens udførelse og rapportering.

Revisionen er udført i overensstemmelse med de bekendtgørelser og udstukne regler, som er relevante for de enkelte områder.

I forbindelse med den foretagne revision er det bl.a. efterprøvet, om der er disponeret i overensstemmelse med gældende bestemmelser, samt påset, om der er taget økonomiske hensyn ved forvaltningen af de tildelte midler.

Den talmæssige korrekthed og sammenhæng mellem regnskaberne/opgørelserne og de enkelte poster er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale.

Revisionen er foretaget ved stikprøver i det omfang, det er skønnet forsvarligt, og gældende forskrifter ikke har været til hinder herfor.

Der henvises i øvrigt til bilag 1 – ”Afgivne beretninger og erklæringer”, samt bilag 2 – ”Redegørelse til Ressortministerierne om revisionen af områder, der er omfattet af refusion eller tilskud fra Staten i regnskabsåret 2014”.

4.11 Regler om likviditet, låntagning og deponering

Økonomi- og Indenrigsministeriet har efter bemyndigelse i den kommunale styrelseslov i en særlig bekendtgørelse og ved tildeling af særlige lånepuljer reguleret kommunernes mulighed for låntagning. Tilsvarende er fastsat regler for kommunens gennemsnitlige likviditet mv. samt likviditet målt i forhold til gæld over for de kommunale forsyningsvirksomheder. Endelig er det i lånebekendtgørelsen og i andre retsregler bestemt, hvornår en kommune skal binde likviditet på særlige midlertidige deponeringskonti.

Viborg Kommune har løbende registreret de daglige likviditetsopgørelser samt periodisk indberettet herom til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Den gennemsnitlige likviditet målt over 365 dage har i hele regnskabsåret været positiv.

Vi har gennemgået og kontrolleret kommunens lånerammeopgørelse og påset, at låntagningen er foretaget i overensstemmelse med de gældende regler herfor.

Vi har påset, at frigivelse af deponeringerne er sket i overensstemmelse med de gældende regler herfor.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at kommunen har efterlevet gældende regler for likviditetsopgørelse, låntagning og deponering i 2014.

4.12 Moms og afgifter

Vi har påtegnet saldoopgørelsen af momsrefusion vedrørende købsmoms ultimo 2014 uden forbehold.

Der sondres i det kommunale budget- og regnskabssystem mellem to former for moms:

- Registreret moms, dvs. moms der afregnes med toldvæsenet i forbindelse med momsregistreret virksomhed i kommunen
- Købsmoms, dvs. moms der indgår i momsrefusionsordningen.

Registreret moms er den moms, som skal afregnes med SKAT og som bl.a. vedrører forsyningsvirksomhederne.

Købsmoms anvendes her som betegnelse for den moms, kommunerne betaler ved køb af varer og tjenesteydelser, der ikke indgår i en momsregistreret virksomhed i kommunerne.

Ud over udgifter på de momsbærende arter kan kommunerne anmelde en procentdel af visse betalinger og tilskud til refusion under refusionsordningen.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at områderne med momsrefusion og registreret moms varetages efter de gældende regler.

4.13 Revision af balancen

En meget væsentlig forudsætning for korrekt regnskabsaflæggelse er, at samtlige statuskonti er afstemt inden regnskabet lukkes. Herved sikres det, at årets status, drift, refusion og anlæg m.v. bliver retvisende, idet eventuelle fejlregistrerede beløb, manglende refusionsanmeldelser m.v. bliver bogført i det korrekte regnskabsår.

Formålet med revisionen af statusafstemninger er at skabe sikkerhed for:

- at alle statuskonti er undergivet afstemning,
- at der udøves ledelsestilsyn med afstemning,
- at saldoen på kontiene kan specificeres og dokumenteres,
- at der kun henstår poster på status ultimo, som er valide, dvs. at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for tilstedeværelse og værdisætning af såvel aktiver som forpligtelser,

- at der ikke henstår poster på status, som burde have været overført til regnskabsopgørelsen,
- at der ikke henstår poster af ældre dato, hvor der burde have været taget stilling til afskrivning, samt
- at der er sikret fuldstændighed i registreringerne i forhold til eksternt dokumentationsmateriale.

Revisionens gennemgang har omfattet et udvalg af konti inden for de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte obligatoriske opdelinger af aktiver og passiver.

Vi har påset, at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt i henhold til Budget- og Regnskabssystemets regler samt at der er redegjort for egenkapitalens udvikling fra ultimo 2013 til ultimo 2014.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at der er tilrettelagt betryggende rutiner for afstemning af balancens poster i forbindelse med regnskabsafslutningen.

4.13.1 Anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver

Vi har påset, at kommunen har foretaget en korrekt ajourføring af kommunens anlægskartotek i forhold til tilgange, afgang og andre ændringer vedrørende kommunens fysiske anlægsaktiver.

Det er kontrolleret, at der er foretaget korrekt registrering af disse ændringer i kommunens bogføring i forhold til aflæggelse af balance og anlægsoversigt.

Vi har herunder revideret grundlaget for anskaffelser, der aktiveres og afskrives over en årrække.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at posterne er indregnet, værdiansat og præsenteret i overensstemmelse med budget- og regnskabssystemet for kommuner.

Finansielle anlægsaktiver

Det er påset, at de opførte aktiver er registreret i overensstemmelse med underliggende materiale samt indregnet i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets retningslinjer, herunder at der er foretaget nedskrivning af forventede tab på tilgodehavender, og at det er påset, at indskud i Landsbyggefonden er nulstillet.

Endvidere er det i forbindelse med regnskabsafslutningen påset, om mellemværender med eksterne institutioner, forsyningsvirksomheder mv., som kommunen fører regnskab for, er rigtigt opgjort.

Kommunens andelsbeviser og ejerandele i selskaber er påset korrekt optaget i balancen.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at posterne er indregnet, værdiansat og præsenteret i overensstemmelse med budget- og regnskabssystemet for kommuner.

4.13.2 Omsætningsaktiver

Det er påset, at kommunens fysiske aktiver til salg er registreret og indregnet i balancen og at omkostningsregistreringen er i overensstemmelse med kommunens registreringer, regnskabspraksis og regnskabsmæssige skøn.

Der er stikprøvevis foretaget kontroller af korrekt indregning af tilgodehavender hos staten og kortfristede tilgodehavender i øvrigt.

Det er påset, at kommunens beholdning af obligationer mv. er optaget i overensstemmelse med ekstern dokumentation.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at posterne er korrekt optaget og periodiseret i kommunens årsregnskab.

4.13.3 Hensatte forpligtelser

Kommunens pensionsforpligtelser og arbejdsskadeforpligtelser er opgjort aktuarmæssigt pr. 31. december 2013. Ifølge Økonomi- og Indenrigsministeriets retningslinjer skal der minimum hvert 5. år foretages en aktuarmæssig genberegning af de ikke forsikrede tjenestemandspensioner og arbejdsskadeforpligtelser.

Forpligtelserne pr. 31. december 2014 er opgjort skønsmæssigt til DKK 627,2 mio.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at de hensatte forpligtelser er optaget korrekt i kommunens årsregnskab.

4.13.4 Gældsforpligtelser

Vi har undersøgt, om de forpligtelser, der os bekendt påhviler kommunen, er rigtigt registreret, klassificeret og eventuelt kursreguleret. Kontrollen er så vidt muligt foretaget til eksternt dokumentationsmateriale.

Kommunens mellemregningskonti er ligeledes påset afstemt. I forbindelse med disse afstemninger er det stikprøvevis konstateret, at der ikke er tale om "gamle poster", men at det udvisende på mellemregningskonti er korrekt periodiseret og optaget i regnskabet.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at gældsposterne er korrekt optaget i kommunens årsregnskab.

4.13.5 Egenkapital

Vi har påset, at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt i henhold til Budget- og Regnskabssystemets regler.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt.

4.14 Systemafstemninger vedrørende løn- og sociale udbetalingsystemer

I forbindelse med vores afsluttende regnskabsrevision har vi påset, om der foreligger afstemninger mellem de udbetalte beløb fra it-systemerne, økonomisystemet og indberetninger til SKAT.

KONKLUSION

Det er vurderingen, at der er tilrettelagt betryggende rutiner omkring afstemning af udbetalingsystemerne og sikringen af korrekt indberetning til SKAT.

4.15 Periodisering

Vi har analyseret de væsentligste poster i form af lønninger, skatter, tilskud, udligninger, refusioner og brugerbetalingen ved hjælp af bl.a. udtræk fra kommunens økonomisystem. En korrekt periodisering i løbet af året anses for nødvendig, bl.a. af hensyn til troværdigheden af de månedlige økonomirapporter.

KONKLUSION

Der er god konteringspraksis, som sikrer løbende registreringer af såvel indtægter som udgifter, der afregnes ratemæssigt. Bogholderiet anses derfor for at være løbende ajourført, hvilket har betydning for troværdigheden af de økonomirapporter, som udsøges til løbende budgetopfølgning.

4.16 Vurdering af kommunens økonomiske udvikling

Byrådet har som målsætning, at der på sigt skal være et overskud på den ordinære drift på mindst DKK 200 mio. og en gennemsnitlig likviditet på mindst DKK 200 mio.

Overskuddet på driften skal som udgangspunkt kunne dække afdrag på lån samt de ikke lånefinansierede anlægsudgifter.

(DKK Mio.)	2011	2012	2013	2014	2015 (*)
Resultat af ordinær drift	140,8	138,2	321,9	361,0	251,4
Afdrag på lån	-59,4	-29,8	-62,7	-63,7	-64,8
Råderum til finansiering af anlæg og styrkelse af likviditeten	81,4	108,4	259,2	297,3	186,6
Skattefinansierede anlægsudgifter, inkl. jordforsyning og ældreboliger	-356,7	-193,7	-133,3	-254,3	-348,8
"Rest-finansieringsbehov"	-275,3	-85,3	-	-	-162,2
Låneoptagelse	120,7	78,9	117,7	68,4	97,4
Gennemsnitlig likviditet	241,7	217,5	340,4	451,2	535,0
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger (DKK)	2.585	2.326	3.608	4.775	-
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i alle kommuner - ekskl. hovedstadskomm. (DKK) (**)	4.071	4.580	4.526	4.731	-

(*) Forventet regnskab pr. 31. marts 2015

(**) Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet Kommunale Nøgletal

I 2011 og 2012 har overskuddene på driften været mindre end DKK 200 mio. og sammen med store anlægsudgifter i 2011 har dette været medvirkende til et fald i likviditeten.

I 2013 og 2014 er der opnået store driftsoverskud, som har kunnet finansiere anlægsudgifterne på det skattefinansierede område. I 2015 forventes der et fald i overskuddet på driften, og sammen med en stigning i anlægsudgifterne vil dette medføre et forbrug af kassebeholdningen.

Den gennemsnitlige likviditet er som følge af regnskabsresultaterne i 2013 og 2014 steget væsentligt, og ligger på niveau med gennemsnittet af landets kommuner – ekskl. hovedstadskommunerne. På trods af det forventede likviditetsforbrug i 2015 forventes den gennemsnitlige likviditet at stige yderligere i 2015.

Kommunen har anført i regnskabsbemærkningerne, at den disponible likviditet er væsentlig mindre end regnskabet viser, idet der skal tages hensyn til de uforbrugte bevillinger til både drift og anlæg der er overført fra 2014 til 2015. Den *disponible likviditet* udgør derfor kun ca. DKK 125 mio.

KONKLUSION

Det er vores opfattelse, at Viborg Kommune fortsat har en god økonomi samt en god økonomisk styring og fokus på udviklingen i den løbende drift og overholdelse af bevillingerne.

Såvel driftsoverskud som den gennemsnitlige likviditet ligger fortsat væsentligt over byrådets målsætning på mindst DKK 200 mio.

5. Anden rådgivning og assistance

Vi har i årets løb ydet rådgivning og bistand i forskellige spørgsmål samt foretaget særlige gennemgange og undersøgelser, herunder:

- stikprøvekontrol af aktivitetstilskud på folkeoplysningsområdet, samt
- undersøgelse af udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til byrådsmedlemmer.

6. Lovpligtige oplysninger

I henhold til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder skal vi oplyse:

- at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte uafhængighedsbestemmelser, og
- at vi har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

Aalborg, den 12. juni 2015

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Marianne Fog Jørgensen
statsautoriseret revisor

7. Bilag 1 - Afgivne beretninger og erklæringer

7.1 Revisionsberetninger afgivet til Viborg byråd

- Revisionsberetning nr. 5 om den løbende revision for 2014 udført indtil februar 2015

5. marts 2015

7.2 Oversigt over reviderede og påtegnede opgørelser, erklæringer mv.

Vi har revideret og afgivet erklæringer vedrørende følgende:

Tilskuds- og projektregnskaber:

- Projekt "Motivation, afklaring og planlægning – RKV og IKV for ufaglærte langtidsledige"
- Projekt "Jobrotation til særlige grupper med videregående uddannelse"
- Projekt "Bodytime" - Viborg Museum
- Projekt "Indsatspuljen" - 2011
- Projekt Ørum Midtby
- Projekt Digitaliseringsinitiativ
- Projekt Plejehjemslæger
- Projekt "Musikskolenetværk" - SINUS.
- Projekt "Jobrotation"
- Projekt "Fleksjobambassadører"
- Projekt "Find ressourcerne"
- Projekt "Mentor til færdigbehandlede misbrugere"
- Puljeregnskab 2014 fleksibel døgnstøtte
- Puljeregnskab 2014 isolerede sindslidende
- Projekt Søbo
- Projekt Stokrosevej
- Projekt Hjemløsestrategien
- Regnskab for Viborg Kunsthall
- Regnskab for pulje vedr. løft til ældreområdet
- Projekt "Den Midtjyske Cykelstjerne, del 2"
- Projekt "De Utrolige år - forældreprogrammet i nærmiljøet" regnskab 2014
- Projekt "Digitale Læremidler"
- Projekt "Overgang fra barn til voksen...."
- Projekt "Områdefornyelse Vammen"
- Projekt "Fritidsvejledning og Fritidspas i Viborg Kommune"
- Projekt "Styrkelse af hjerneskatteindsatsen"
- Projekt "Langtidsfrisk"
- Projekt "Hvad skal der til for at komme i job?"

Selvejende institutioner:

- Viborg Museum - årsregnskab for 2014
- Nørresø Børnepension - årsregnskab for 2013
- Nørresø Børnepension - årsregnskab for 2014
- Hald Ege Børnehave - årsregnskab for 2013
- Hald Ege børnehave - årsregnskab for 2014
- Digterparkens Børnehave - årsregnskab for 2013
- Digterparkens Børnehave - årsregnskab for 2014
- Overlund Børnecenter - årsregnskab for 2013
- Overlund Børnecenter - årsregnskab for 2014
- Naturbørnehaven Høndrupshus - årsregnskab for 2013
- Naturbørnehaven Høndrupshus - årsregnskab for 2014
- Børnehuset Videbechs Minde - årsregnskab for 2013
- Børnehuset Videbechs Minde - årsregnskab for 2014
- Børnehaven Spurvehuset - årsregnskab for 2013
- Børnehaven Spurvehuset - årsregnskab for 2014
- Børnehuset Tommeliden - årsregnskab for 2013
- Børnehuset Tommeliden - årsregnskab for 2014
- Viborg Krisecenter – årsregnskab for 2014
- De Frivilliges Hus – årsregnskab for 2014.

Øvrige erklæringer:

- Takstberegning iht. SEL § 109
- Takstberegning iht. SEL § 110
- Enhedstimebetaling Beredskabsstyrelsen
- Ungdomsberedskab
- Erklæring til Forsyningssekretariatet om vand og spildevand iht. bekendtgørelse 1212
- Refusion af udgifter til køb af børneteaterforestillinger
- Saldoopgørelse af momsrefusion
- Tilbagebetaling af grundskyld
- FVU
- Erklæring til Energitilsynet om el og varme iht. bekendtgørelse 1297 (vedrørende 2013)
- Erklæring om uhævede feriepenge
- EGU
- Regnskabsoplysning for L90 – REVAS affaldshåndtering 2013
- Indberetning til Landsbyggefonde om udamortiserede lån
- Statsrefusion særligt dyre enkeltsager
- Det Lokale Beskæftigelsesråd
- Endelig opgørelse over statsrefusion
- Opgørelse over refusion af udgifter vedrørende boliglån.
- Musikskoleregnskab 2014
- Legatregnskabet ”Maren og Thomas Jensens Stiftelse”

Bilag 2 Redegørelse til ressortministerierne om revisionen af områder, der er omfattet af refusion eller tilskud fra Staten i regnskabsåret 2014

Der henvises til særskilt dokument.

Bilag 3 Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Beskæftigelsesministeriets og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forholds områder - regnskabsåret 2014

Der henvises til særskilt dokument.

Bilag 4 Temarevision 2014

Der henvises til særskilt dokument.

